

YURTIMIZDA SPORTGA BERILAYOTGAN ETIBOR

Ibronov Ravshanbek

*Farg'ona ko'p tarmoqli texnikumi sport
faoliyati yo'nalishi maxsusfan o'qtuvchisi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada yurtimizda sport sohasining rivojlanishi hamda yurtimizda jismoniy tarbiya va sport sohasidagi islohotlar haqida ma'lumot berilgan.*

Kalit so'zlar: *Jismoniy tarbiya, Islom Karimov, futbol, basketbol, voleybol, tennis, gimnastika, "Umid nihollari", "Barkamol avlod", "Universiada", Olimpiya o'rinlari.*

Respublikamizda jismoniy tarbiya va sportning ommalashuvini yanada yuqori pog'onaga ko'tarish, jismoniy madaniyat harakatini rivojlantirish, xalq milliy o'yinlarini qayta tiklash, sog'lom turmush tarzini shakllantirish, zamonaviy sport turlari bo'yicha iqtidorli sportchilarni tayyorlash va ularning sport mahoratlarini oshirish maqsadida mamlakatimizning Birinchi Prezidenti Islom Karimov tomonidan amalga oshirish borasida ko'plab, qabul qilgan farmon va qarorlari mamlakatimizda sporti sohasini ommalashtirish va rivojlantirishda muhim ahamiyatiga ega bo'ldi. Mamlakatimiz mustaqillikning dastlabki kunlaridan boshlab bu sohada o'ziga hos islohatlarni amalga oshirish borasida muayyan ko'rinishdagi huquqiy bazasini shakllantirdi.

O'zbekistonda sportni rivojlantirishning asosiy maqsad va vazifalari yosh avlodni sog'lom voyaga yetkazish, xalq o'yinlari va sport turlarini jahon miqyosida rag'batlantirish va rivojlantirish, aholining eng keng qatlamlarini jismoniy tarbiya harakatiga faol jalb etishdan iborat. O'zbekiston Respublikasi fuqarolari jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e'tiqodi, shaxsiy va ijtimoiy mavqeidan qat'i nazar, jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanish, jismoniy tarbiya va sport jamoat birlashmalarini tashkil etish, jismoniy tarbiya va sport birlashmalarini tuzish, jismoniy tarbiya va sport birlashmalarini tashkil etishda ishtirok etish huquqiga ega. Jismoniy tarbiya va sport harakatini boshqarish, chet el fuqarolari va fuqaroligi bo'lmagan shaxslar jismoniy tarbiya va sport sohasida O'zbekiston Respublikasi fuqarolari bilan teng huquqlarga ega. O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligi, madaniyat va sport sohasidagi davlat organi bo'lib, unga jismoniy tarbiya va sport sohasidagi davlat siyosatining maqsad va vazifalarini amalga oshirish yuklangan.

Mamlakatimizda yosh avlodning jismoniy va ma'naviy barkamolligini ta'minlash sog'lom turmush tarziga intilish va sportga mehr-muhabbatni rivojlantirish, joylarda bolalar sportining moddiy bazasini yaratish, aholi yashaydigan joylarda bolalar sportining moddiy bazasini yaratish, hamda sport uskunalari va jihozlari bilan ta'minlash ishlarini yanada faollashtirish maqsadida, 2002-yilda O'zbekiston Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi tuzildi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Jamg'arma homiylik kengashining raisi etib saylandi. Qoraqalpog'iston Respublikasi

Jo'qori Kenges raisi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimlari mintaqaviy filiallar xomiylik kengashlarining raislari etib tayinlandilar. Sport mashg'ulotlariga o'quvchilarni ommaviy ravishda, uzluksiz jalb qilishni tashkil etish maqsadida, "O'quvchi va talaba yoshlarni sportga jalb qilishga qaratilgan uzluksiz sport musobaqalari tizimini tashkil etish to'g'risida" 2003-yilda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilindi. Mazkur qaror asosida mamlakatda umumta'lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilari hamda oliy ta'lim muassasalari talabalarining "Umid nihollari", "Barkamol avlod", "Universiada" musobaqalarining hududlarda respublika final bosqichlarini o'tkazish rejasi belgilandi. Jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug'ullanish aholimiz, avvalo, yosh avlodimizning sog'lig'ini mustahkamlashda muhim o'rin tutishini inobatga olib, bu sohaga alohida e'tibor qaratilmoqda.

O'zbekistonda sportga berilayotgan etibor juda katta. Davlat sport federatsiyalari va qo'shimcha tashkilotlar, sport sohasiga investitsiyalar kiritish, sportchi talabalarni o'qitish va olimpiya yig'itlari bilan ishlash uchun yoshlarni tayyorlash uchun ko'plab proyektlar amalga oshiradi.

O'zbekistonda futbol, basketbol, voleybol, tennis, gimnastika va boshqa sport turlariga katta e'tibor qaratiladi. O'zbekiston milliy futbol jamoasi 1994 yilda tashkil etildi va bir necha yillik mehnat natijasida jahon chempionatida ham ishtirok etmoqda. O'zbekiston milliy basketbol jamoasi ham muvaffaqiyatli natijalar ko'rsatgan. Davlat va mahalliy hokimiyatlarning sportning rivojlanishi uchun ko'plab loyiha va strategiyalari mavjud. Shuningdek, O'zbekistonda oilaviy sportni rivojlantirish uchun katta imkoniyatlar yaratilgan. Shu bilan birga, xalqaro miqyosdagi o'yinlar va musobaqalar O'zbekistonga kuchli turistik potentsial ham ta'minlaydi. Shu bilan birga, O'zbekistonda sportning rivojlanishi uchun shaxsiy murabbiylarning roli juda muhim. Sport tashkilotlari, oliy o'quv yurtlar va sport internatlarida talabalarni o'qitish uchun yuqori malakali murabbiylar ishlaydi. Shuningdek, sportchi talabalarga stipendiyalar va sportning boshqa imtiyozlari taqdim etiladi.

O'zbekistonda sportga berilayotgan etibor davlat tomonidan ham juda katta. Davlat byudjetidagi mablag'lar sport sohasiga investitsiyalarni ta'minlash uchun ajratiladi. Bunday investitsiyalar sport ko'p turlarida bo'ladi, shuningdek, stadionlar, maydonchalar va ko'p boshqa infrastruktura obyektlari ham rivojlanishi uchun xarajatlar qilinadi. Sport sohasining rivojlanishi O'zbekistonda milliy kimlikni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega. Sport jamoasi tufayli mamlakatning nomini jahon miqyosida oshirish mumkin bo'ladi. O'zbekistonlik futbolchilar, basketbolchi va gimnastikachilar dunyo miqyosidagi musobaqalarda paydo bo'lmoqda va ularga katta e'tibor qaratilmoqda.

Bundan tashqari, O'zbekiston chempionatlari va musobaqalari ham fuqarolarning diqqatini tortib chiqish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu tadbirlar sportning o'sishiga va sportchilar bilan fuqarolar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashga yordam beradi.

Jumladan, O'zbekistonda sportga berilayotgan etibor juda katta va sport sohasining rivojlanishi mamlakatning umumiy o'sishida muhim ahamiyatga ega. Davlat va mahalliy hokimiyatlarning investitsiyalari, xalqaro musobaqalar va oilaviy sportning rivojlanishi bu yo'lning asosiy qismlari hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev davlatimizda sport sohasini rivojlantirish maqsadida qator chora va tadbirlarni amalga oshirmoqda buning natijasida O'zbekiston sport bo'yicha terma jamolari osiyo va jahon miqyosida bo'lib o'tayotgan musobaqalarda yuqori o'rinlarni egallamoqda. Shu borada 2017-yil 15-fevral kuni Madaniyat va sport sohasida boshqaruv tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni e'lon qilindi. Ushbu farmonning birinchi bandiga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Madaniyat va sport ishlari vazirligi tugatilsin va uning negizida: – O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vazirligi; – O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport davlat qo'mitasi tashkil qilinsin[3]. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoniga asosan, O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport davlat qo'mitasi faoliyatining asosiy vazifa va yo'nalishlari belgilab berildi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev raisligida 2017-yil 31- oktyabr kuni jismoniy tarbiya va sport sohasida boshqarish tizimini takomillashtirish, ommaviy sportni rivojlantirish, iqtidorli sportchilarni tanlash va tarbiyalash, sohani malakali kadrlar bilan mustahkamlash hamda zamonaviy sport inshootlarini barpo etish masalalariga bag'ishlangan yig'ilish o'tkazildi. Ushbu yig'ilishda mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev nutq so'zladilar va o'z nutqlarida shunday deydilar, mustaqillik yillarida bu borada keng ko'lamli ishlar amalga oshirildi. Aholining, ayniqsa, yosh avlodning jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan muntazam shug'ullanishi uchun zarur sharoitlar yaratildi. Shahar va qishloqlarda zamonaviy sport komplekslari bunyod etildi. "Umid nihollari", "Barkamol avlod" va "Universiada" musobaqalari yoshlarni ommaviy sportga, sog'lom turmush tarziga oshno qilish vositasiga aylandi. Istedodli bolalarni tanlash va professional sportchilarni tayyorlash bo'yicha uzluksiz tizim yaratildi. Umumta'lim maktablari va bolalar sport majmualaridagi mashg'ulotlarda qobiliyati ko'zga tashlangan o'g'il-qizlar bolalar va o'smirlar sport maktablari, sport kollejariga olinib, professional yondashuvlar asosida tarbiyalanmoqda. Buning natijasida mamlakatimiz sportchilari jahonning nufuzli musobaqalarida yuksak g'alabalarni qo'lga kiritib, xalqimiz salohiyatini butun dunyoga namoyon qilmoqda. Xususan, sportchilarimiz 2016-yili Braziliyada o'tgan Olimpiya o'yinlarida 13 ta, Paralimpiya o'yinlarida 31 ta medalga sazovor bo'lib, yurtimiz sporti tarixidagi eng yuqori natijalarga erishdilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

I. O'zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida»gi Qonuni (yangi tahrirda) 2000

2. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida»gi Qonuni. 1997.
3. Akramov A.K., O'zbekistonda jismoniy madaniyat va sport tarixi. O'quv qo'llanma, ~T .. , O'zDJTI nashr, 1997.
4. Jismoniy tarbiya tarixi. Darslik -T., «O'qituvchi», 1975.
5. Vardiashvili I. Afinadan Sidneyga qadar. O'quv qo'llanma Qarshi. 2004.
6. Niyozov I. Olimpiya sport o'yinlari. Uslubiy qo'llanma. T., 2006.